

Interview met Friso Penninga
over de whitepaper Geo-standaarden

“Na 10 jaar ontwikkeling van geo-standaarden komt er steeds meer focus op het gebruik”

Op de Open Geodag van 2017 werd hij voor het eerst gepresenteerd: de *whitepaper Geo-standaarden*. Friso Penninga, trekker van het basisprogramma Standaarden & Innovatie bij Geonovum, liet in vogelvlucht zien, wat er de afgelopen tien jaar is bereikt en welke invloed nieuwe trends hebben op de toekomst van geo-standaarden. Na de presentatie was de consultatie officieel geopend en kon iedereen (via github) zijn vragen, opmerkingen en aanvullingen op de whitepaper indienen. Het resultaat van deze consultatie is intussen verwerkt in de definitieve versie van de whitepaper die belangrijke input vormt voor de geo-agenda van Geonovum en collega-organisaties. Een goed moment om met Friso nog eens terug te blikken, én vooruit te kijken.

Interview door Rob Burkhard

De whitepaper heeft enkele maanden open gestaan voor consultatie. Hebben jullie veel feedback ontvangen?

We hebben behoorlijk wat reacties gekregen. Sommige mensen hebben ook gezamenlijk gereageerd vanuit organisaties. De reacties waren niet alleen inhoudelijk interessant, ze waren ook mooi verspreid over de verschillende onderwerpen. De conclusies van onze whitepaper zijn deels aangepast op basis van de nieuwe input die we hebben ontvangen.

Wat viel je op in de reacties?

Er waren meerdere terugkomende onderwerpen. Maar de bruikbaarheid van standaarden was wel iets wat erg centraal stond. Ons streven vanuit Geonovum om, naast de formele standaarden, ook meer best practices op te leveren, werd duidelijk onderschreven. Daarbij werd ook duidelijk dat mensen behoefte hebben aan gebruikersondersteuning om die best practices in de praktijk toe te passen. Voorbeelden en *demonstrators* kunnen daarvoor de tools zijn. Mensen lijken in ieder geval behoorlijk eensgezind in de opvatting dat het uitleggen hoe je een standaard gebruikt, belangrijker is om het doel te bereiken dan het verplicht stellen van een standaard. In de praktijk betekent het dat we ons meer moeten richten op het daadwerkelijke gebruik van standaarden. Daarbij komt ook onherroepelijk de vraag naar voren hoe we met ‘lichtere’ standaarden omgaan.

Hoe bedoel je?

Een voorbeeld... Nu is het zo dat we bijna altijd data uitwisselen in GML. En qua functionaliteit hebben we daar geen volwaardig alternatief voor. Maar ondanks het feit dat GML

De verbreding in gebruikers van geo-informatie zorgt voor een groeiende behoefte aan lichtere standaarden die beter worden ondersteund in commerciële software

al jaren gebruikt wordt, blijft het -buiten de officiële toepassingen, zoals voor de BGT- een beetje hangen en wurgen qua ondersteuning in commerciële software. Daardoor

blijven mensen vaak vragen om bijvoorbeeld shapefiles. Natuurlijk is shapefile geen open standaard en bovendien is het ook een achterhaald dataformaat. Het bedrijf achter shapefile gebruikt het in zijn eigen producten ook niet meer als standaardformaat. Toch is het in de praktijk een de facto standaard geworden. Het is zo ongeveer het enige formaat dat je

redelijk moeiteloos van pakket naar pakket kan verplaatsen, gewoon omdat iedereen shapefile ooit wel een keer als onderbouwing in zijn pakket heeft toegevoegd of geïmplementeerd. Dus wat gaan we daarmee doen?

Zijn er alternatieven?

Er is momenteel geen volwaardig alternatief dat echt aan dezelfde eisen als GML voldoet. Maar - en dat is een inzicht dat door de reacties op onze whitepaper is versterkt - er zijn veel *use cases*, waarbij een lichtere variant dan GML ook prima voldoet. En dat betekent dat we standaarden misschien ook vaker in de lichtere formaten kunnen aanbieden. Dat kan bijvoorbeeld Json zijn, dat erg populair is bij programmeurs. Maar het kan ook een open standaard zijn, zoals GeoPackage, dat volgens velen makkelijk en goed te implementeren is, en een goed alternatief zou kunnen zijn voor shapefiles. Sommige van dit soort alternatieven zijn zo veelbelovend, dat we nu vanuit Geonovum overwegen om een praktijktest te laten uitvoeren. We willen verkennen welke van die lichte standaarden we nu naast GML zouden kunnen aanbieden vanuit de bestaande infrastructuur. Eigenlijk zouden we leveranciers daarbij willen uitdagen voor een soort competitie, bijvoorbeeld via GeoBusiness Nederland en de Nederlandse open source community. Toon maar eens aan hoe

makkelijk die lichtere formaten in jouw oplossing te gebruiken zijn.

Dan zouden we dus standaarden in meerdere formaten krijgen?

Ja. Het wordt dan 'en - en'. Niet 'of - of'.

We geloven niet in een radicale overgang van

De whitepaper biedt inzicht in de koers van Geonovum

de ene standaard die we tot nu toe gebruikten, naar een totaal andere standaard. Het zal meer zo zijn dat we, bijvoorbeeld vanuit PDOK, meerdere smaken aanbieden. Iedere doelgroep kan dan zijn eigen keuze maken. Ontwikkelaars vinden API's leuk, maar de geo-professional heeft goede argumenten waarom een OGC webservice bijvoorbeeld beter is. Voor sommige toepassingen is een eenvoudige download nog steeds prima en weer iemand anders wil het misschien wel als

In 2017 vierde Geonovum haar 10-jarige bestaan. Het was ook meteen aanleiding om voor het eerst een whitepaper op te stellen over geo-standaarden. Drie vragen stonden centraal: Wat hebben we bereikt? Wat zijn de trends? En wat is de impact van die trends op de verdere ontwikkeling van onze geo-standaarden? De analyse die het standaardenteam van Geonovum maakte, schetst een wereld met meer 3D, meer linked data, meer toepassingen van sensoren, meer gebruikers en steeds meer kanalen en doelgroepgerichte toepassingen waardoor de tijd van 'one size fits all' voorbij lijkt te zijn. In de consultatieronde werden inzichten bevestigd en nieuwe inzichten toegevoegd. Het resultaat is voor iedereen te lezen in de whitepaper, die staat gepubliceerd op <https://geonovum.github.io/whitepaper-standaarden/>.

Geostandaarden in de toekomst.

linked data. Al bij al komt het erop neer dat we vooral een verbreding zien in de gebruikers van geo-informatie en daarmee ook een groeiende behoefte aan lichtere standaarden die beter worden ondersteund in commerciële software.

Hoe zit het met de vindbaarheid van geo-informatie?

Dat blijft een belangrijk punt van aandacht. Stel dat je als organisatie geo-data gaat aanbieden... hoe zorg je er nou voor dat die informatie zo goed mogelijk vindbaar is? Tot nu toe was het antwoord op die vraag altijd vanuit de standaarden bedacht: we winnen data in, we registreren ze, de gebruiker gaat naar de catalogus en daar vindt hij wat hij zoekt. Informatie werd door specialisten aan specialisten beschikbaar gesteld. Maar niet iedereen die met geo-informatie wil werken, is een traditioneel geschoolde geo-specialist. De praktijk is dat steeds meer niet-geo-specialisten, bijvoorbeeld ontwikkelaars, met geo-informatie aan de slag willen. Heel veel van die mensen weten niet eens dat die catalogi bestaan. Maar ook als ze de informatie wel hebben gevonden... Als iemand snel een leuke app wil ontwikkelen, dan gaat hij zeker niet 500 pagina's officiële documentatie over geo-standaarden doorlezen. En zo komen we opnieuw uit bij de bruikbaarheid van onze standaarden.

Die focus op het gebruik, is dat iets nieuws?

Ik denk dat het inderdaad momenteel de tendens is om bij standaarden meer te letten op de bredere bruikbaarheid. Worden alle doelgroepen uiteindelijk goed bediend? Maar dat moet je ook zien tegen de achtergrond van wat er de afgelopen tien jaar is gebeurd. In het begin moesten we vooral standaardiseren om dingen überhaupt gelijk te kunnen trekken. Het inhoudelijk standaardiseren was in die fase belangrijker dan het inspelen op verschillende gebruikersbehoeften. Nu zijn we zover dat we inhoudelijk alles beter op orde beginnen te krijgen, en daardoor ontstaat de ruimte om ons meer te richten op wat verschillende gebruikers nodig hebben.

Het opstellen van een whitepaper is een nuttige exercitie voor Geonovum. Wat kan de buitenwereld ermee?

Ik denk dat de whitepaper een goed overzicht geeft van de huidige trends op het gebied van geo-informatie en de ontsluiting ervan. Daarnaast geeft de whitepaper een antwoord op de vraag wat die trends

betekenen voor onze huidige standaarden en de huidige manier van werken met geo-standaarden. Het interessante is dat we daarbij heel veel verschillende ontwikkelingen - bijvoorbeeld 3D, sensoren, linked data

En natuurlijk willen we niet pretentius zijn, maar het is misschien ook voor het eerst dat we als Geonovum in deze vorm een eigen mening verkondigen.

Geonovum is 10 jaar en mag nu een eigen mening hebben?

Wij zijn een uitvoeringsorganisatie en we hebben altijd gezegd dat onze opdrachtgevers een mening hebben. Wij voeren hun opdrachten uit. Dat is natuurlijk erg bescheiden en je moet het ook begrijpen vanuit de tijd waarin wij werden opgericht. Toen was iedereen het erover eens dat na een paar jaar de standaardisatieopdracht wel klaar zou zijn. Intussen zitten we in een wereld, waarin niemand zich kan voorstellen dat het standaardisatieproces over een paar jaar ophoudt en dat we dan kunnen zeggen dat we klaar zijn. Daarvoor zijn de uitdagingen die op ons afkomen te groot. Er is heel lang gebouwd aan allerlei onderdelen van onze data-infrastructuur. De ene bouwsteen werd na de andere toegevoegd. Nu kunnen we langzamerhand constateren dat er een werkende infrastructuur is, en daarmee komen we in een nieuwe fase terecht. Een fase waarin het vaak ook gaat over herziening en verbetering van standaarden. En over verdere integratie en samenhang over thema's heen. En dat heeft weer alles te maken met waar we het gesprek al mee begonnen: het daadwerkelijke gebruik!

Rob Burkhard
r.burkhard@geonovum.nl

Steeds meer niet-geo-specialisten aan de slag met geo-informatie

enzovoort - samen laten komen. En uiteindelijk denk ik dat we met de whitepaper de lezer zelfs helpen onderscheid te maken tussen echt relevante ontwikkelingen en de hypes die wel weer overwaaien. De whitepaper biedt inzicht in de koers van Geonovum. Of zoals een collega het verwoordde: dit is ons 'regeerakkoord'.

Welke stad?

